sub la suda kruco ★

ESPERANTO

Recenzo de *Flugi kun kakatuoj* far Trevor Steele

Esperanto en *SBS*

AEA kongreso 2011

Mondeto - intervjuo kun Penny Vos

Vizito al pacifika paradizo

oficiala organo de la aŭstralia kaj nov-zelanda esperanto-asocioj
volumo 18 [4] • numero 104 • decembro 2010
ISSN 1038-9380

ESPERANTO
SUB LA SUDA KRUCO

OFICIALA ORGANO DE LA AŬSTRALIA KAJ NOV-ZELANDA ESPERANTO ASOCIOJ

volumo 18 [4] • numero 104 • decembro 2010

Presita de CMYK Colour Online en Melburno, Aŭstralio

Redaktoroj | Chris Krägeloh & Ŝandor Monostori
Kontaktadreso | **esk2@esperanto.org.au**
P.O. Box 1097
Bendigo Central, Vic 3552, Australia

Abonoj & Pasintaj Numeroj

Esperanto Sub La Suda Kruco estas aŭtomate sendata al membroj de la Aŭstralia Esperanto-Asocio (AEA) kaj Nov-Zelanda Esperanto-Asocio (NZEA).

Por informoj pri abonoj, pasintaj numeroj, kaj pri membriĝo al la asocioj:

AEA | www.esperanto.org.au – info@esperanto.org.au
NZEA | www.esperanto.org.nz – nzea@esperanto.org.nz

Kiel kontribui al *ESK*

Sendu eseojn, ideojn, rakontojn, esprimojn de vidpunktoj, leterojn, desegnaĵojn, fotojn, kaj iun ajn alian originalan kontribuon al nia oficiala kontaktadreso, "esk2@esperanto.org.au".
Limdato por kontribuoj por la sekva numero:

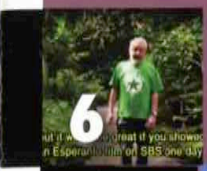
15a de februaro 2011

La redaktoro rajtas redakti, korekti, mallongigi kaj konformigi al la stilo kaj kutimo de ĉi tiu gazeto ĉiujn tekstojn antaŭ aperigo.

Por la opinioj aperantaj en ĉi tiu eldonaĵo respondecas la aŭtoroj. Ili ne necese spegulas la opiniojn aŭ de AEA, aŭ de NZEA.

Copyright @ 2010, AEA & NZEA – ĉiuj rajtoj rezervitaj.

Sur la kovrilo: Konstruaĵo en la tereno de la Universitato de Adelajdo, kie okazos la 2011a Esperanto-kongreso de AEA.

6 Feliĉan naskiĝdatrevenon *SBS!*

7 **Vizito al Pacifika Paradizo**

10 *Kuraĝo*

11 *AEA* **kongreso**

14 **Recenzo:** *Flugi kun kakatuoj*

16 Vizito al franca festivalo en Melburno

19 La ŝlosilo

20 Trevor Steele - 70

24 *Mondeto* - **intervjuo kun Penny Vos**

29 *AEA* President's Report

Antaŭparolo

Karaj legantoj de nia gazeto,

nun, kiam ni eniros la trian jaron de la novstila *ESK*, indas rigardi la pasintan kaj estontan vojon de nia gazeto. Kiel multaj publikaĵoj en la Esperanta mondo, ni dependas tute de la tempa malavareco de kontribuantoj. Al ĉiuj kontribuintoj, mi sincere sendas mian dankesprimon! En ĉi tiu antaŭparolo, mi nun volas inviti aliajn legantojn kontribui al nia gazeto.

Niaj vivoj ofte estas plenigitaj de diversaj devoj, kaj *iam* inter tiuj devoj ni penas trovi tempon por niaj ŝatokupoj kaj pasioj – en tiu kazo Esperanto. Kelkaj el ni eĉ aranĝas sian vivon tiel, ke la ŝatokupo Esperanto povas esti ĝuata samtempe kun aliaj ŝatokupoj. Se vi rigardas la Gvidlibron de *UEA*, vi povas vidi la longan liston de grupoj (religiaj, politikaj, sociaj), kiuj uzas Esperanton. Do, se vi havas ekscitan Esperantan ŝatokupon, bonvolu sendi mallongan (aŭ eĉ longan) kontribuon al *ESK*. Tiel, ni ankaŭ povas montri al ne-esperantistoj, kiun oni povas fari per Esperanto!

Chris Krägeloh

Foto: Nia novstila ESK *estas eble iomete kiel tiu papilio. Fariĝis ĝi bunta, sed nur ĵus komenciĝis ĝia vivo post transformado.*

foto de Anni Krägeloh

Ni aŭskultu kaj lernu

***Esperanto por infanoj* de G. Gladstone Solomon.**
PAROLATA VERSIO por pura plezuro aŭ kiel refreŝiga kurso.
DVD aŭ CD $40 + $2.50 por sendkostoj (inkluzivas senpagan ekzempleron de la libro).

Se via Esperanto estas iomete rusta, aŭ se vi havas nesufiĉajn okazojn ĝui parolatan Esperanton, vi aŭskultu do ĉi tiun ĉarman etan libron de G. Gladstone Solomon, *Esperanto por infanoj*. La Esperanto-Ligo de Okcidenta Aŭstralio sonbendigis ĉiujn 26 ĉapitrojn, bele rakontitaj de Vera Payne. Instruistoj kaj lernantoj de iu ajn aĝo povas profiti per ĉi tiu valora rimedo. Aŭskultu, laŭtlegu aŭ parolu kun la parolantino.

Por mendi, bonvolu enpoŝtigi vian ĉekon al:

The Secretary, Esperanto League of WA, 87 Contour Drive, Mullaloo WA 6027, Australia.

Ĉu vi konas la Komunan Eŭropan Referenckadron?

Kunlabore kun *edukado.net* la Universala Esperanto-Asocio preparis internacian ekzamensistemon, kiu konformas al la postuloj de Konsilio de Eŭropo kaj ekfunkciis en 2008. Ĝi ebligas ekzameniĝi pri Esperanto laŭ la postuloj de la Komuna Eŭropa Referenckadro (KER) sur ties niveloj B1, B2 kaj C1. La ekzamenoj estas akreditataj de ITK (ŝtata lingvoekzamena centro en Budapeŝto) kaj funkciigataj kunlabore kun ĝi.

La bona novaĵo estas ke du aŭstralianinoj sukcesis fari ekzamenon en Kubo kaj ricevis imponan atestilon:

Hazel Green – Numero 178, Lingvoekzamensistemo ORIGO, Nivelo meza (B2)
Jennifer Bishop – Numero 196, Lingvoekzamensistemo ORIGO, Nivelo supera (C1).

Espereble dum la venontaj jaroj pli da esperantistoj el Aŭstralio, Nov-Zelando kaj tuta Oceanio havos la okazon fari KER-ekzamenon. Kial ne en Adelajdo, ĉe AEA Jubilea Kongreso (9a ĝis 17a de Julio)? Serĉu informon pri eventoj ĉe *www.edukado.net* aŭ ĉe Centra Oficejo, UEA, kie eblas ankaŭ aĉeti gvidilon por prepariĝi por la ekzamenoj - *Esperanto de nivelo al nivelo*, 136 paĝoj EUR10.50.

AEA direktoro pri edukado, Jennifer Bishop

Feliĉan naskiĝdatrevenon *SBS*!

Sandor parolas Esperante en tutaŭstralia televida elsendo

La tutaŭstralia televida kanalo *SBS* (*Special Broadcasting Services*) festas ĉi-jare sian tridekjariĝon. Kiel naskiĝtaga specialaĵo la redakcio mallonge intervjuis diversajn homojn, kiuj propramaniere bondeziris al la festanto.

Per tute originala maniero: parolante Esperante, salutis *SBS*-n Sandor Horvath. Surhavante verdan Esperantan T-ĉemizon en la filmeto li prezentas sin en la angla kaj diras, ke li estas esperantisto. Kion li diras poste, tio estas jam en Esperanto – kun anglaj subtekstoj! Sandor gratulas al la festanta *SBS* kaj diras, ke estus bone vidi en ĝia programo ankaŭ Esperantan filmon.

Temas pri 20 sekundoj. Malmulte, sed ege multe! Despli, ke tiu ĉi salutmesaĝo aperadas de la 24a de oktobro kaj videblos en la televido ĝis la fino de decembro en plej diversaj tempoj en la interprogramaj spacoj de *SBS*. Kun iom da bonŝanco ankaŭ vi povas vidi ĝin. Kaj se ne, jen la *Youtube* adreso, kie ĝi daŭre spekteblas:

http://www.youtube.com/watch?v=UIw7sccI0_E

Nuntempe mia plej ŝatata televida heroo estas vi, Sandor!

- Katja Steele

Vizito al Pacifika Paradizo

de David Ryan

Eble vi pensas ke ĉi tiu artikolo temas pri Nov-Zelando. Vi ne tute malpravas, ĉar Nov-Zelando certe estas pacifika paradizo. Tamen, ĉi tiu artikolo temas pri alia paradizo: Nov-Kaledonio, kiun mi vizitis kun mia familio en julio de 2010.

Post multaj monatoj da senĉesa pluvado kaj malvarmo en Nov-Zelando, ni vere volis viziti varman ferian lokon. Ni decidis viziti pacifikan insulon, sed jam vizitis Fiĝion antaŭ multaj jaroj. Tial, ĉi-foje ni volis koni novan landon, kaj ni elektis Nov-Kaledonion pro ties varma vetero kaj franceco (Nov-Kaledonio estas teritorio de Francio).

Nov-Kaledonio situas meze inter Nov-Zelando kaj Aŭstralio, je nur 2 horoj kaj 20 minutoj de Aŭklando. Tien flugas *Air New Zealand* kaj *Air Calin*. Ankaŭ estas rektaj flugoj el Sidnejo kaj Brisbano. Tamen, malgraŭ ĝia proksimeco, turistoj el Nov-Zelando kaj Aŭstralio ŝajne preferas Fiĝion kaj aliajn insulojn ĉar Nov-Kaledonio estas multekosta lando ... kaj eble pro la fakto ke oni parolas tie fremdan lingvon (*quelle horreur*!).

Ni vizitis Nov-Kaledonion en vintro kaj, pro tio, pluvetis kelkfoje kun iom forta vento. Tamen, estis pli varme ol en Nov-Zelando kun temperaturo inter 18 kaj 25 gradoj. Ni eĉ ĝuis kelkajn horojn ĉe la plaĝo kie ni iom sunbruniĝis. Mi imagas ke la somero en Nov-Kaledonio devas esti tre bela.

Ni vizitis nur la ĉefurbon, Numeo. La loĝantaro de Nov-Kaledonio estas proksimume 250.000, kun proksimume 100.000 en Numeo. Ni trovis tie belan ĉefplacon, butikojn, katedralon, 2-3 muzeojn, multajn restoraciojn kaj, tuj apud la urbcentro, multajn belajn plaĝojn: Numeanoj estas ege bonŝancaj ĉar ili laboras aŭ loĝas tuj apud la plaĝo kaj facile povas sunbruniĝi tie dum manĝhoro aŭ post laboro. Ni ne havis tempon por koni aliajn regionojn de Nov-Kaledonio. Certe estas multaj plaĝoj, arbaroj, kaj aliaj etaj insuloj. El la aviadilo mi ankaŭ vidis multajn montetojn – eble taŭga destino por aventuremaj turistoj.

Turistoj al Nov-Kaledonio venas plejparte el Francio, Japanio, Aŭstralio kaj Nov-Zelando. Oni trovas informojn kaj afiŝojn por turistoj en la franca, angla, japana, kaj kelkfoje en la korea lingvo. Onidire, nuntempe alvenas pli da krozŝipoj, precipe el Aŭstralio. Por ni el Nov-Zelando, ni trovis ke Nov-Kaledonio estas ĝenerale multekosta lando, kvankam ni sukcesis trovi bonkvalitajn restoraciojn kie ni bone manĝis sen tro multe elspezi. Ni vidis prezojn de libroj, vestaĵoj, ŝuoj, kaj diskoj (verŝajne ofte importitaj el Francio)...kaj rapide decidis aĉeti nenion. Bonŝance por la nov-kaledonianoj, salajroj en la lando estas altaj, sed prezoj por vizitantoj kiuj ne tiom enspezas estas relative altaj. Kvankam Nov-Kaledonio estas parto de Francio, oni ne uzas tie la eŭron, sed la centrapacifikan frankon.

La loĝantaro de Nov-Kaledonio estas vera miksaĵo de diversaj rasoj: precipe indiĝena kaj franca, sed ankaŭ ĉina kaj vjetnama rasoj. 'Blankuloj' (francoj) aŭ naskiĝis tie aŭ venis el Francio por labori aŭ emeritiĝi en Nov-Kaledonio. Mi povas imagi ke tropika Nov-Kaledonio devas esti preferata loko por francoj kiuj volas emeritiĝi: Oni eskapas la malvarman vintron en Eŭropo kaj trovas similajn vivkutimojn.

Do, ĉu ni trovis francecon en Nov-Kaledonio? Responde: jes! La lingvo, kiun oni aŭdis ĉie estas la franca (ankaŭ estas indiĝenaj lingvoj). Oni rigardas francajn televidprogramojn per satelito (vespera novaĵprogramo el Parizo aperas matene!), butikoj kaj restoracioj vendas francajn varojn kaj manĝaĵojn kaj, kiel en Francio, ni vidis multajn grupojn de biciklantoj kaj globludantoj (*boules*), francajn aŭtomobilojn (*Renault, Citroën, Peugeot* ktp), kaj personojn surstrate kun tipa franca pano (*baguette*) surbrake. Miaopinie, Fiĝio kaj aliaj pacifikaj insuloj estas taŭgaj vizitlokoj por ripozi sur plaĝo sub la suno. Nov-Kaledonio proponas same, sed ankaŭ sufiĉe interesan kaj modernan ĉefurbon kaj eblecon por sperti iom da franca kulturo kaj lingvo.

Finfine, ni vizitis lokajn samideanojn kaj ĝuis kelkajn horojn babilante en nia kara lingvo.★

Kuraĝo

tradukis el la angla Tom O'Grady

En la montetoj apud *Townsville* staras luksa domego en bela parko kun ĉiu imagebla bezonaĵo, inklusive de olimpik-granda naĝbaseno. Tie loĝas la bilionulo Ken Banko, fama industriisto.

Iun varman postagmezon li gastigis tie en la malantaŭa korto kelkdek diversajn konatojn. Ĉiuj gaje manĝis kaj trinkis ĝissate. Ekvesperiĝis, kaj Ken alvokis, "Venu al la naĝejo, amikoj. Mi volas paroli al vi." Ĉiuj ariĝis ĉirkaŭ la baseno.

Ken, staranta ĉe unu fino, komencis paroli: "Vi scias, amikoj, ke per multaj kuraĝaj entreprenoj mi riĉegiĝis, ja tiom ke mi ne povas elspezi ĉiom! Sed lastatempe mi timas, ke la kuraĝo malaperas el la aŭstralianaro. Eble ŝajnas kaprice, sed tamen, pro tiu ĝeno, mi aranĝis etan teston. Rigardu en la basenon!"

Ĉiuj klinis sin por vidi en la malhelan akvon, sed distingis nenion. Ken daŭrigis: "Tien mi enmetis grandan salakvan krokodilon, okmetran – kaj malsatan! Ĉu vi ne rimarkas la okuloin?"

Ĉiuj retrenpaŝis de la basenrando.

Pli laŭte li vokis, "Jen mia propono – kaj defio! Se iu el vi aŭdacas – kaj kuraĝas – salti en la akvon, mi donos al tiu unu milionon da dolaroj. Ĉu ĉi tie estas tia kuraĝulo?"

Ekestis kelkaj momentoj da silento kaj senmovo. Tiam – plaŭdego ĉe la alia fino de la akvo! Ekmiro – ĉu vere iu spitas la defion?

Sulkis la akvo – io granda strekis al la malproksima fino. Tie oni vidis nur furiozajn kirladon kaj plaŭdadon, ĝis el la konfuzo aperis la formo de la reptiliego – kun viro sur ĝia dorso, alkroĉante per la kruroj ĉirkaŭ ĝia torso. La brakoj estis ĉirkaŭ ĝia gorĝo, tiregantaj la kapegon malantaŭen. La titana lukto daŭris ĝis – krak, la spino de la povra besto rompiĝis.

Multaj manoj helpis la heroon el la baseno. Tie li staras, tremanta kaj stertoranta dum akvo gutegis el liaj vestoj. Ken entuziasme aplaŭdis. "Jen, kia kuraĝo! Gratulon al vi, Ĝim! Mi ne atendis tion de vi. Heroe! La KURAĜO ne malaperis. Vi ja gajnis la milionon."

Raŭkvoĉis Ĝim: "Mi ne deziras la milionon!"

"Ĉu? Ĉu ne monon? Ĉu eble jakton? Luksan domon?"

"Mi ne volas tiujn!"

"Bonrasan kurĉevalon? Belan novan aŭton?"

"Nenion ajn tian!"

"Kion do? Nur diru!"

"Nur unu solan aferon mi volas – la nomon de tiu kanajlo, kiu puŝis min en la akvon!"

AEA kongreso 2011

NIA UNIVERSITATO

La kongresejo por nia centjara jubilea kongreso venontjare estos la Universitato de Adelajdo. Jen, ni enkondukas "nian" universitaton.

NIA - ĉar aŭstralia. Temas pri la Universitato de Adelajdo en la ĉefurbo de Suda Aŭstralio. Ĝia historio komenciĝis en 1872, kiam la Baptista, Kongregacia kaj Presbiteriana preĝejoj en la provinco de Suda Aŭstralio fondis Unian Kolegion (Union College) "por provizi al junuloj edukadon super lerneja nivelo". En tiu sama jaro riĉa bienisto kaj minejposedanto Walter Watson Hughes donacis al la nova kolegio en tiu tempo grandegan sumon de 20 mil pundoj, kio pli ol sufiĉis por krei universitaton. Nur du jarojn poste la nova universitato estis jam fondita, sed la formala inaŭguro okazis la 25an de aprilo 1876.

La Universitato de Adelajdo estas la tria plej malnova universitato en Aŭstralio, sed la unua el ili (en 1881), kie oni akceptis al la akademiaj kursoj virinojn (antaŭ Oksfordo en 1920 kaj Kembriĝo en 1948). La adelajda estis la unua

OUR UNIVERSITY

The site of our centenary Esperanto Congess in 2011 will be the University of Adelaide. Here then is an introduction to "our" university.

OURS - because it's Australian. We are talking about the University of Adelaide in the capital of South Australia. Its history began in 1872, when the Baptist, Congregational, and Presbyterian communities in the colony of South Australia founded Union College "to provide to youth education above the level of secondary school". In that same year a rich pastoralist and mine-owner, Walter Watson Hughes, offered the new college a sum huge at that time, twenty thousand pounds, which was more than enough to create a university. Only two years later the new university was founded, but the formal inauguration occurred on 25th April, 1876.

The University of Adelaide is the third oldest in Australia, but the first (in 1881) to admit women to academic courses (ahead of Oxford in 1920 and Cambridge 1948). It was also the first Australian university to confer degrees in

aŭstralia universitato, kiu aljuĝis diplomojn en scienco, kaj la unua diplomito estis virino – Edith Emily Dornwell. La adelajda estas la unua aŭstralia universitato, kiu starigis muzikfakon kun rajto aljuĝi doktorajn diplomojn, kaj la unua, kiu aljuĝis tiun titolon al virino (Ruby Davy en 1918). Kavalirino Roma Mitchell, diplomitino de la Adelajda Universitato, estis la unua plej altranga advokatino en Aŭstralio, kancelierino de aŭstralia universitato (Adelajda), kaj la unua virino, kiu iĝis guberniestro de aŭstralia provinco (Suda Aŭstralio).

Kelkaj aliaj nomoj de eminentuloj kun ligoj al la Universitato de Adelajdo estas: kavaliro William Bragg, kiu dividis la Nobel-premion pri fiziko por esplorado de kristalografio per rentgenaj radioj kun sia filo – ankaŭ iama studento de la sama universitato, kavaliro Lawrence Bragg (1915); lordo Howard Florey, kiu pioniris la aplikon kaj produktadon de penicilino (Nobelpremio en 1945); kavaliro Douglas Mawson – antarkta esploristo; d-ro Andy Thomas, kosmonaŭto; laŭreato de la Nobel-premio pri literaturo (2003), J.M. Coetzee; kaj d-ro J.Robin Warren, kiu ricevis Nobel-premion pri medicio en 2005. Ekde sia fondiĝo la Universitato havis 103 gajnintojn de la stipendio *Rhodes*. Nuntempe studas tie pli ol 23 mil studentoj, el kiuj proksimume 5.500 estas el eksterlando – el 95 landoj de la mondo. La Universitato mem havas ligojn kun 138 universitatoj en 25 landoj. La akademiaj studoj okazas en kvin fakultatoj: inĝenieraj, kompulitaj kaj matematikaj sciencoj; san-sciencoj; humanismaj kaj sociaj sciencoj; profesioj; kaj sciencoj.

NIA - ĉar ĝuste la Universitato de Adelajdo gastigis la unuan kongreson de la aŭstralia esperantistaro kaj tiel partoprenis la naskiĝon de la Aŭstralia Esperanto-Asocio. Vendredon, la 27an de oktobro 1911 en la Universitato de Adelajdo la kongreson oficiale malfermis lia guberniestra moŝto kavaliro Day Bosanquet.

science, and its first graduate was a female – Edith Emily Dornwell. Adelaide was the first Australian university to set up a Chair of Music with the right to give doctoral degrees, and the first to grant that degree to a woman (Ruby Davy in 1918). Dame Roma Mitchell, a University of Adelaide graduate, was the first Australian woman to be a QC, South Australian Supreme Court Judge, Chancellor of an Australian university (Adelaide) and the first female to be Governor of an Australian State (SA).

Some other historic names associated with the University of Adelaide include: Sir William Bragg, who shared the Nobel prize for physics for research in crystallography using X-rays with his son, also a former student of this same university, Sir Lawrence Bragg (1915); Lord Howard Florey, who pioneered the application and production of penicillin (1945); Sir Douglas Mawson, the Antarctic explorer; Dr. Andy Thomas, an astronaut; the Nobel laureate for literature in 2003, J.M. Coetzee; and Dr. J. Robin Warren, who received the Nobel Prize for medicine in 2005. Since its foundation the University has had 103 Rhodes Scholars. At present it has more than 23,000 students, of whom approximately 5,500 are from overseas, from 95 countries. The University itself has links with 138 universities in 25 countries. Academic studies are provided in five faculties: engineering, computing and mathematical sciences; health sciences; humanities and social sciences; professions; and sciences.

OURS - because it was the University of Adelaide that hosted the first congress of Australian Esperantists, and so participated in the birth of the Australian Esperanto Association. On Friday, the 27th of October 1911, in the University of Adelaide, the congress was officially opened by the

La malfermon ĉeestis la kanceliero kaj kavaliro Samuel J. Way kaj pluraj profesoroj de la universitato.

NIA - ĉar la Universitato de Adelajdo ne nur pretas akcepti nian jubilean kongreson en 2011, sed ĝi senpage disponigos al ni 6 ejojn, kiuj normale kostus $18.000. Temas pri modernaj, bone ekipitaj salonoj, kaj la plej granda el ili povas akcepti pli ol 200 homojn. Ni ankaŭ aranĝas aliaj programoj pri Esperanto, kiel prelegoj de la eminenta esperantisto Humphrey Tonkin al studentoj de la universitato kaj akademianoj, kaj diskutvesperoj.

Rapidu do aliĝi, dum restas libera loko!

governor, Sir Day Bosanquet. The inauguration was attended by Sir Samuel J. Way and several professors of the University.

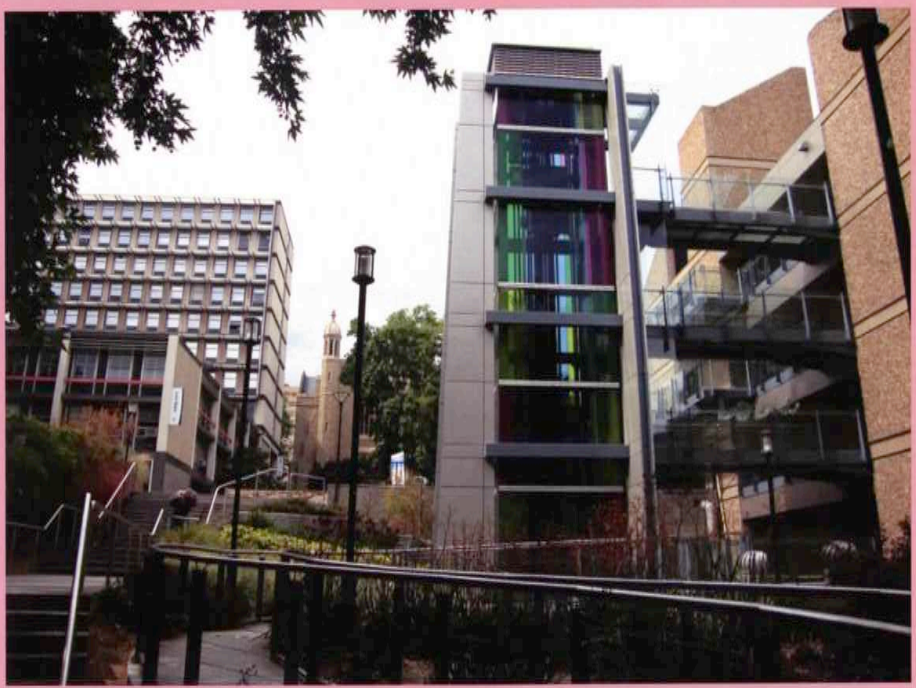
OURS – because the University of Adelaide is not only willing to host our centenary congress in 2011, it will also place at our disposal, free of charge, six rooms, whose cost would normally be $18,000. They are modern, well-equipped rooms, and the biggest can accommodate more than 200 people. We are also arranging other, Esperanto-related, programs, such as lectures by the prominent Esperantist Humphrey Tonkin to university students and staff, and discussion evenings.

So, enrol quickly while there are still free

Iru al: Go to:

aea2011kongreso.ning.com

de Katja Steele

Recenzo

Trevor Steele. *Flugi kun kakatuoj*. Eldonis Flandra Esperanto-Ligo, Antwerpen, Nederlando. 2010. 254 paĝoj, broŝuritaj. ISBN: 978-90-77066-46-1

Aŭstralio estas malmulte konata en la granda mondo; plejparte oni scias pri la Havenponto kaj la Operdomo de Sidnejo, la Pokalo Melburna, kaj Paul Hogan. Pri la detaloj de ĝia historio scias preskaŭ neniu. Kaj pri tiu parto de ĝia historio kiun detale priskribas Trevor Steele en sia nova romano, eĉ malmultaj aŭstralianoj scias.

En la komencaj jardekoj de la deknaŭa jarcento, la britoj decidis kolonizi Okcidentan Aŭstralion. Laŭ la tiama kutimo de Britio, kiu celis kiom eble regi la mondon per sia imperio, kolonizi signifis simple deklari ke iu teritorio apartenas al ĝi, mortigi aŭ sklavigi la jamajn loĝantojn en tiu teritorio, kaj doni aŭ vendi parcelojn al almigremaj britoj.

Ne vere mirindas, ke la aborigena loĝantaro de Okcidenta Aŭstralio rigardis tion kiel agresan invadon, kaj klopodis defendi sian teritorion. La britoj havis kaj uzadis fusilojn, la aborigenoj nur lancojn. Avantaĝa por la britoj estis la telegraflineo inter Perto kaj la britaj kolonioj en la orienta parto de Aŭstralio. Tio signifis ke ili povas peti pliajn provizojn da fusiloj, kugloj, kaj helpantoj. Avantaĝa por la aborigenoj estis ilia detala kono de la tereno, precipe valora por ili estis detala kono de la mont(tet)oj, la arbaroj, kapablo organizi embuskajn atakojn.

En la romano, ni komence sekvas la karieron de juna brito, Billy Dixon, kiu volas riĉigi sin per la laŭdire trovebla amasa oro ekzistanta en la okcidentaŭstralia tero, kaj kiu firme kredas ke la aborigenoj estas primitivuloj intelektomankaj, venkendaj fare de la Civilizituloj, t.e. la britoj kaj la brita imperio. Sed la oro-riĉebleco montriĝas fantazia, la klimato estas preskaŭ netolerebla, kaj kian laboron oni povas trovi por pergajni sian vivon? Nu, helppolicisto ŝajnas esti la sola fidebla posteno.

Samtempe ni sekvas la karieron de aborigeno nomita Jangabara, kiu celas amori ĉiun virinon trovitan, trovatan, kaj trovotan, malgraŭ la striktaj taburegulo j de la aborigenaj triboj. Lia senfina amoremo kaj malobeo je la sistemo de sekstabuoj instigas la Banubi-tribon lin ekskomuniki, t.e. malagnoski lian rajton resti en la tribo. Li devas tutvere trovi sian propran vojon en la mondo. Ĉar proksimaj triboj estas ne amikemaj (precipe ĉar Jangabara altiris por amoro ĉiujn belajn knabinojn de tiuj triboj), necesas ke li trovu laboron inter la blankuloj. Tie li montras rimarkindan intelekton, kapablon adapti sin al novaj cirkonstancoj, tre grandan talenton lerni kaj uzi fusilojn, kaj rajdi ĉevalojn. Efektive, li superas ĉiun el la blankuloj per tiuj talentoj, kvankam kompreneble oni ne pagas lin ("kaj kiel utilus mono por primitivulo aborigena?" oni sin demandis). Sed li rajtis loĝi en domaĉeto konstruita el branĉoj. Kaj ĉar aliaj aborigenoj volis mortigi lin, pro lia agado, li ricevis iom da protekto kontraŭ ili.

Nu, neeviteble la situacio iĝis netolerebla en Okcidenta Aŭstralio, kie laŭ la blankuloj la tuta tereno apartenas al la brita kolonio, kaj aborigenoj rifuzantaj akcepti tion devas esti mortigataj.

Multo de la libro priskribas la intergentan militadon, kaj en la fino la aborigenoj trovis sin en la situacio kiu estas tre familiara eĉ en nia propra epoko.

Kiu volas legi plaĉan amromanon, tiu legu alian libron, ne ĉi tiun. Sed kiu volas scii la veron pri la historio de Aŭstralio, tiu tre instruiĝe legos la libron. Post la legado, vi ne tre multe fieros.

Mi opinias ke tiu libro estas unu el la plej gravaj verkoj de Trevor Steele.★

de Donald Broadribb

.....

DECEMBRO 2010

Ankaŭ legu la retrevuon *Mirmekobo*. La redaktoro, Donald Broadribb, regule publikas interesajn artikolojn kaj enigmojn.

Elŝutu el http://www.gazetejo.org/mirmekobo aŭ petu senkostan abonon per mesaĝo al mirmekobo@mac.com

MIRMEKOBO 11

Vizito al franca festivalo en Melburno

de Kam Lee

Je la fino de majo 2010, kelkaj esperantistoj kaj aliaj vizitis monaĥinejan terenon en *Abbotsford*, Melburno. Du el la interesaj konstruaĵoj tie estas la ĉefa monaĥineja konstruaĵo kaj la *Magdalen* azilo. Multaj el la konstruaĵoj estas influitaj de la mezepoka, franca eklezia arkitekturo. La lokaloj estis regataj de religia ordeno kaj estis uzitaj kiel loĝejo, lernejo kaj laborejo por orfinoj, zorgantinoj de la societo kaj knabinoj, kiuj estis konsideritaj en morala danĝero.

Dum nia vizito okazis en la monaĥinejo la melburna franca festivalo *Paris al Provence*, kiu konsistis de kuksapa budo, kantaro, francaj teatraĵoj, kaj aliaj. La kuksapa budo estis unu el la multaj festivalaj budoj kaj ĝi vendis kukaspektajn pecojn de sapo. La sapaj pecoj ŝajnis tiel kukaspekta , ke mi ŝokiĝis post kiam unu el ili estis ordinare tenita de amikino per sia mano. Mi opiniis, ke nun ŝi devas pagi por la kuko ĉar ŝi tuŝis ĝin kaj pro sanrilataj kialoj. Poste, ŝi diris, ke ĝi ne estas reala kuko kaj ŝi fingromontris al mi afiŝon, kiu invitis homojn teni la kukaspektajn sapojn! Estis tiom multaj malsamaj specoj de tiaj pecoj de sapoj, kiuj aspektis kukoj kun kremoj kaj ili aspektis tiom bongustaj! Por mi estus psikologie tre malfacile uzi tiajn pecojn kiel purigilo dum duŝado!

La franca kantantaro "La La La" kantis francajn kantojn en la franca lingvo. Ili estis vestitaj en nigraj vestaĵoj kaj kun bluaj, blankaj aŭ ruĝaj skarpoj, kiuj reprezentas la kolorojn de la franca flago. Ili kantis malrapidan belan kanton, kies melodion mi unue aŭdis antaŭ multaj jaroj dum aŭskultado de la iomete populara klasikmuziko, Capriol Suite, verkita de Peter Warlock en 1926. Mi informiĝis poste, ke Peter Warlock ne verkis la melodion, sed pruntepreni ĝin el renesanca danco. Kia fascina malkovro! Viglaj kantoj estis parto de la kantprogramo kaj poste la kantaro ricevis grandan aplaŭdon.

Ni bedaŭrinde ĵus mistrafis la francan teatraĵeton, kiu estis prezentita de du francaj aktoroj. Tamen, mi povis konversacii kun ili. La komedia intrigo temis pri la konversacio kun burokrato kaj publika oficisto. La burokrato kritikis la oficiston pri la manko de laboro kaj la neefika registara sistemo. Finfine, post aŭskultado de la burokrato, la publika oficisto fiere kaj ĝentile petis pligrandigon de sia salajro.

Poste, kelkaj el ni vizitis aliajn partojn de la tereno. Alia notinda loko estas kafeo je la unua etaĝo de la monaĥinejo. La butiko estas atingebla, per piediro tra kelkaj longaj koridoroj kaj ŝtuparŝakto. Je ĉi tiu loko, oni povas admiri la arkitekturon de la konstruaĵo.

Visit to a French festival in Melbourne

by Kam Lee

Towards the end of May 2010, a group of Esperantists visited the Abbotsford Convent Precinct in Melbourne. Two of the most interesting buildings there are the main convent building and the Magdalen Asylum. Many of the buildings are influenced by medieval, French ecclesiastical architecture. The premises were controlled by a religious order and it was used as a place of living, learning and work for female orphans, female wards of the state and girls who were considered to be in moral danger.

Our visit to the convent coincided with the "Paris to Provence" Melbourne French Festival, which featured diverse stalls, a choir, French theatre and other attractions. The cake-soap stall was one of the many festival stalls and such authentic looking pieces of "cake" that I was shocked when a friend casually picked one up and held it in her hand. I believed that she was now committed to paying for it because it would have been unhygenic to put it back after such handling. But she explained that they were not real cakes and pointed to a poster which invited people to hold them. There were so many kinds of these delicious looking "cream cakes". I must say that I would find it psychologically challenging to use them in my shower!

The choir, "La, La, La", was dressed in black clothes and with either blue, white or red robes to represent the colours of the French flag. One of the French songs that they sang had a slow beautiful melody I had heard many years ago. It was a fairly popular piece of classical music, Capriol Suite, purportedly written in 1926 by Peter Warlock, who in fact, as I found out later, "borrowed" it from a Renaissance dance. After several lively songs the choir was much applauded.

Unfortunately, we just missed the French drama, but I was able to speak with the two actors. The storyline apparently tells of a conversation between a bureaucrat and a public servant. The former criticises the latter about the laziness and inefficiency of the government system. After listening to the bureaucrat, the public servant proudly and courteously asks for a rise in salary.

We later visited another part of the precinct, and, of course, the cafe, which is on the first level of the convent building. A shop can be accessed by walking through two long corridors and a stairwell. From here, the architecture of the building can be admired. And looking down, we can see the courtyard and a small citadel. The Abbotsford Convent Precinct is definitely well worth a visit! ★

Rigardante malsupren, oni povas vidi la korton kaj malgrandan belan citadelon. La *Abbotsford* monaĥineja tereno vere estas vizitinda loko! ★

Kam staras ekstere de la kafejo je la unua etaĝo de la monaĥinejo kaj tenas tason de kafo. En la fono estas parto de la ĉefa konstruaĵo, kiu estas ekzemplo de grandskaleco de la franca eklezia arkitekturo.

Kam is standing outside of the café on the first floor of the convent and is holding a cup of coffee. In the background is the main building, which is an example of the grandeur of French ecclesiastical architecture.

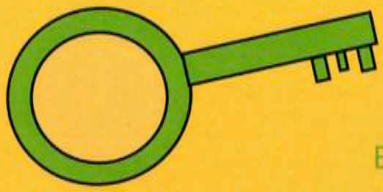

Tiom multe da belaspektaj kukoj, sed ĉiu el ili gustas de sapo! Maldekstre al dekstre estas Philip, Elrae, Miranda, John, Carole, Anna kaj Kon.

So many beautiful cakes, but all of them taste like soap! Left to Right are Philip, Elrae, Miranda, John, Carole, Anna and Kon.

La ŝlosilo

Erin McGifford

Kiam mi estis en Sidnejo lastan jaron ĉe la Esperanto-kursaro, mi spertis etan aventuron en *International House*, la loĝejo por studentoj de la Universitato de Sidnejo. Tiu aventuro rilatas al ŝlosilo.

Kiel ĉiu iama kursanoj scias, ni ĉiuj havas ŝlosilon por nia ĉambro. Kaj ni ne povis eniri la ĉambron sen ĝi, eĉ post mallonga vizito al la lavĉambro. Kiam ajn oni eliras la ĉambron, oni devis pensi: "Ĉu mi havas mian ŝlosilon?"

Mia ĉambro estis tuj apud lavĉambro kaj necesejo kaj mi ne devis promeni longan distancon laŭ la koridoroj. Do por iri tiun etan distancon al la lavĉambro mi ofte eliris de mia ĉambro portante ne multe da vestaĵoj. Ankaŭ, estis la mezo de varmega sidneja somero.

Ĉio iris glate ĝis la lasta mateno de mia restado. Je tiu tago mi devis preni aviadilon por reveni al Nov-Zelando. Mi estis laca kaj malatentema. Mi iris al la lavĉambro por brosi la dentojn. Kiam mi revenis al mia ĉambro - ho ve - mi konstatis ke mi ne portis mian ŝlosilon!

Do kion fari? Mi portis bluzon sed preskaŭ nenion alian. Estis sabato. Mi sciis ke la oficejo estis fermita, kaj ankaŭ ke la butiketo estis fermita. Estis du tagoj post la fino de la kursaro, kaj neniu alia esperantisto restis. La koridoro estis malplena.

Do mi marŝis al la fino de la koridoro, kaj atendis. Tiam eksterlanda junulino eliris de sia ĉambro. Mi klarigis mian situacion, kaj bonkore ŝi invitis min eniri sian ĉambron. Mi diris al ŝi: "Estas deĵoranto kiu povas helpi en ĉi tiu situacio. Ĉu vi konas lian nomon aŭ telefonan numeron?" Ne, ŝi ne sciis. "Ĉu vi havas la telefon-numeron de la estro de via kurso?" Ne, ŝi ne havis. "Ĉu la estro diris al vi kion fari se vi aŭ alia bezonis helpon (kiel mi bezonas)?" Ne, neniu diris al ŝi kion fari.

Subite ŝi havis ideon. Ŝi prenis la telefonon, vokis numeron, kaj donis la telefonon al mi. Viro demandis kian urĝ-bezonon mi havis (temis pri fajro, akcidento, aŭ krimo). Mi konstatis ke la junulino vokis numeron 1-1-1. Mi diris al la viro kiu respondis al la telefonvoko: "Pardonu, sinjoro, oni vokis vin erare". Mi dankis la junulinon kaj revenis al la koridoro. Post kelkaj pluraj minutoj du aliaj fremdaj junulinoj alvenis, kaj mi klarigis mian situacion ankaŭ al ili. Bonŝance unu el ili sciis kiel trovi la telefonan numeron de la delegita homo kiu povas helpi en tiaj situacioj, kaj ŝi telefone alvokis lin.

Post kelkaj minutoj juna viro aperis. Kia bela vidaĵo por mi, eĉ se li aspektis iom ĝenata. Li malŝlosis mian ĉambron. Kun ĝojo mi eniris!

Finnur
Charles
Katja
Margaret
Halli
Merrilyn
Bob
Libby
Pat
Trevor
Elizabeth
Audrey
Nancy
Indrani
Helen
Sandor

Trevor Steele – 70

La 14an de majo nia Trevor Steele atingis la bonan aĝon de 70 jaroj.

La loka adelajda grupo organizis por li surprizfeston. Ni manĝis grandan kukon, rigardis lumbildojn de la malfruaj kaj la antaŭnelongaj jaroj de Trevor....interese konstati ke Trevor preskaŭ sur ĉiu grupfoto staris en la mezo de la grupo (seminario, kriketteamo, klaso,....).

Ni laŭtlegis multajn ret-mesaĝojn el diversaj partoj de la mondo. Ili refoje memorigis nin ke ni havas inter ni vivantan trezoron. La subaj eltiraĵoj de diversaj gratulmesaĝoj sumigas nian faman aŭtoron pli bone ol mi povus.

Sandor Horvath

Je la nomo de ĉiuj esperantistoj en Nov-Zelando, ni sendas al vi niajn elkorajn salutojn kaj bondezirojn okaze de la festo de via 70a naskiĝdatreveno. Ni esperas ke vi, Katja, kaj ĉiuj viaj familianoj en la Okcidenta Insulo bone fartas.
David Ryan (Nov-Zelando)

Se mi ne aŭdacas juĝi vin kiel romaniston, mi tamen povas juĝi vin kiel homon. Vi memoras ke ni kunlaboris en ŝtormoplena etoso en la komenco de ĉi tiu jardeko. Mi konservas tre plaĉajn memorojn pri tiu kunlaborado kaj ĉefe pri la longaj intertelefonadoj inter *Palestrina* kaj Roterdamo. Mi memoras la manieron, laŭ kiu vi solvis la rapide akumuliĝantajn problemojn en la oficejo simple per rekta rilatado kun la oficistoj, foje ankaŭ per fortaj asertoj, kiam tio estis necesa.

Mi volas diri, ke viaj kapabloj je homaj rilatoj multe plibonigis eksplodan situacion. Ĉu vi memoras tiun jaron, kiam inter vi kaj mi kaj Michela Lipari ni produktis jarlibron, kiu ne estus devinta aperi, laŭ la espero de tiu, kiu respondecis ĝuste pri la programado de la Jarlibro?

Estas tiom da memoroj en mia kapo, sed mi volas elstarigi nur la tre amikajn salutojn al vi de la komitatanoj, kiam vi forlasis la postenon. Oni povus supozi, ke ili estos kontentaj, ke revenos la normaliganto, Osmo. Sed ili ne estis kaj tio estis videbla en la kortuŝaj mesaĝoj por vi. Ili komprenis, ke vi estas homo, bona homo, amikema homo, homo, kiun oni povas fidi, homo, kun kiu oni volonte iros al la kinejo en dimanĉa posttagmezo.
Renato Corsetti (eksprezidanto de UEA, Italio)

What an interesting 65 years you've had (I hear the first five were boring!!)
Mick Sullivan (Brisbane)

Mi deziras al Vi neniam sperti mian lastan travivaĵon, la morton de la Edzino. Mi deziras al Vi dolĉe endormiĝi, kiel eble plej malfrue, en la brakoj de via Granda Damo. Mi konscias kiom kruela estas tiu ĉi deziro al Ŝi, sed ŝi estas pli juna, pli forta kaj virino.
Eŭgeno de Zilah (Francio-Hungario)

....esperantistoj tutmonde plifieriĝas estante esperantistoj kiam ili aŭdas aŭ legas vian nomon.
Kep kaj Doroteo Enderby (Sidnejo)

Apenaŭ papilioj flugas ĉiutage en ies vivo, kaj tiel estis ankaŭ ĉe la via;
Sed nur fragmento el la estonteco estu por vi malĝojeta.
Vi staras tre alte en la Esperanto-mondo, kaj eĉ pli alte en la koroj de viaj geamikoj.
Pardonu la laman "punon" - mi ne povis rezisti.
Vera Payne (Perto)

ORO
PROFESORO?
DIREKTORO?
ŜOFORO?
REĜISORO?
VERKORO
TREVORO
VER' KORO

Terry Manly

....Estis granda plezuro poste vidi viajn verkojn sur la internacia literatura merkato kaj ekkoni vin kiel aŭtoron. Sekvis tion via akcepto de la respondeco de ĝenerala direktoro en momento kriza por nia Asocio – kaj ni ĉiuj tre aprezis vian rezolutan aliron al ege malfacila taskaro en momento, kiam ni plej bezonis vin.

Mi nun revenas al mia persona salutado. Vi pligrandigis la elaston kaj gamon de la Esperanta fikciarto. De vi ni ĉiuj ricevas konstantajn stilajn lecionojn, kies valoron aprezados ĉiuj aŭtoraj generacioj ekde la nunaj.
Probal Dasgupta (UEA Prezidanto, Hindujo)

...evidente eĉ vi foje havas rondan jubileon... kaj povas rerigardi al vivo ege plena, spertoriĉa, eĉ aventura, sed sendube ankaŭ ĝojiga kaj ĝuinda, kvankam certe ne mankis malfacilaj tempoj. Ĉion ĉi oni povas legi en aŭ inter la linioj de la rezultoj de via riĉa literatura kreado.

Vi estas "granda nomo" en la kulturo de Esperanto kaj ni deziras al vi, ke via sano stabiliĝos kaj ke ankoraŭ longe via plumo ne laciĝos.
Detlev Blanke (Berlino)

Alan kaj mi esperas ke la nova sepdekjara vivo permesos al vi verki pluajn legindaĵojn kaj daŭre kun amuza spirito instrui nian karan internacian lingvon, Esperanto.
Jenny Bishop (Melburno)

Jubilas kaj tamtamas la tuta Esperanto-lando, kiu okupas 90% de la Tera surfaco.
Kaj mi modeste aldonas mian voĉon, gratulante la gloran jubileulon.
Kara Trevor! Dankon pro viaj libroj, pro viaj profundaj pensoj, pro via homeco.
Boris Kolker (Usono)

Vi certe spertis multon en la vivo, kaj feliĉan kaj tristan, sed ankoraŭ retenas junulan energion kaj entuziasmon – kaj idealojn.
Ke vi venis el Aŭstralio kaj fariĝis mondcivitano kaj translandalima vagemulo kaj internacie respektata aŭtoro estas eĉ pli mirige. Mi ne scias multon pri la malagrablaĵoj en la CO antaŭ kelkaj jaroj, mi nur scias ke vi sinofere provis stabiligi la aferon malgraŭ la koto ĉiudirekten disĵetita.
Kaj en Aŭstralio vi noble sin detenas de la kvereloj inter la samideanaro. Tiuafere, almenaŭ, mi lernis iom de vi. *Beati pacifici*...
Daniel Kane (Sidnejo)

The best looking guy in our class,
At cricket you were up there with Clarke.
Smart too!!! On Silva you expounded
And your readers you confounded.
You explained Kant to me
Or else I would have been up a tree.
John Brennan (Brisbano)

Ĉu Vi jam scias pri la numero sepdek ke en la hungara lingvo "sepdekumi" ("hetvenkedni") signifas ion kiel vante paradi, vente fanfaroni, vane pufiĝi? Jen io kio ne karakterizas Vin, malgraŭ ke Vi havas pri kio fieri, kaj eĉ paradi se Vi volas.
Pensu nur ke, krom se la klimatŝanĝo malhelpos, Via nomo estos longege, kaj eble por ĉiam, memorata pro la verkoj kiujn Vi kreis en lingvo staranta je la sojlo de sia kariero. Iam etaj lernejanoj devige legos *Sed nur fragmento*, eble.
Istvan Ertl (Belgio)

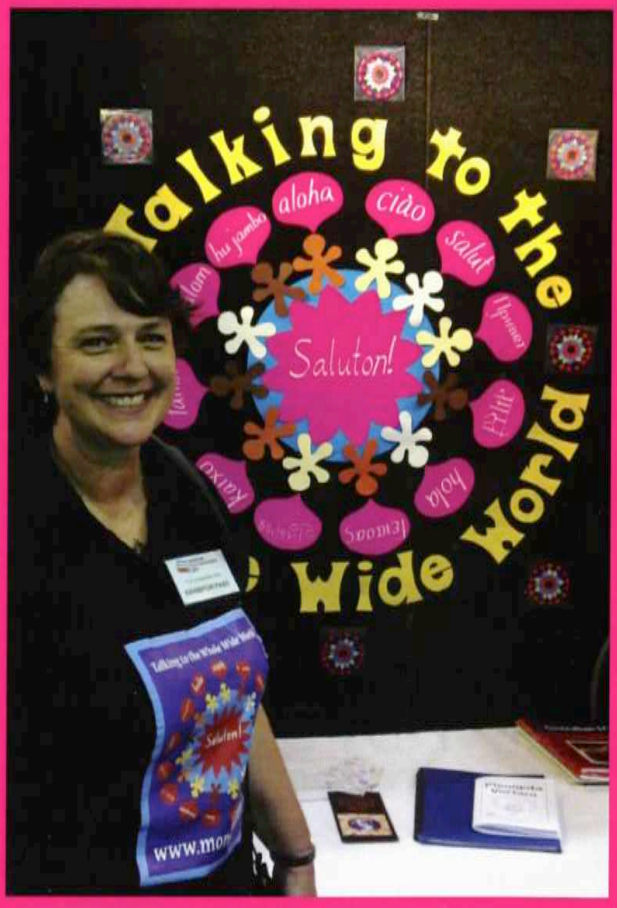
Dum mia nuna restado en Budapeŝto por filmi la malfacile troveblajn spurojn de nia Julio Baghy, mi ĵus finlegis vian romanon *Kvazaŭ ĉio dependus de mi*: belega kaj pensiga verko!
Ĝuste nun ĉi tie en Hungarujo, kie dum la lastaj balotoj de la 15a de aprilo, la impertinente ksenofoba, anticigana kaj antisemita partio *Jobbik*, gajnis 17,4% (!) de voĉoj, mi plene komprenas kiom grave estas denunci kaj konatigi tian senmoralan danĝeran tendencon, kiel faris la protagonistoj de via romano.
Gian Piero Savio (Israelo, sed nuntempe en Budapeŝto)

Ĉu tiel rapide pasas la tempo? Ni samtempe maljuniĝas sed gravas nur la spiritjuneco, nek la stato de la arterioj nek la naskiĝbulteno.
Kiel vino pliboniĝas, ankaŭ via talento pliboniĝas.
Kun miaj lernantoj ni estas legantaj vian "Fotoalbumo"-n. Dankojn pro la ebleco donita al ni ĉiuj kunvivi tutan generacion en Aŭstralio.
Renee Triolle (Francio)

Mondeto
- Phillip Broom interviews Penny Vos

1. Mondeto...tell me about it. What is it and what does it do?

Mondeto is my tiny publishing company. The name means "small world" in Esperanto and was chosen to reflect concern for the small citizens of our world; mainly children, but perhaps also those adult citizens of the global majority who are small in influence and resources, as well as the idea that our world is an increasingly cosy little planet where we are going to have to communicate well to get along peacefully.

Mondeto publications are designed to equip primary schools to provide a new kind of global/ linguistic education for children which consists of a combination of a broad intercultural education and a thorough mastery and use of Esperanto as an "apprenticeship" language for global communication.

2. Same goes for the whole idea of Esperanto as a LOTE (Languages other than English)...can you tell me more about it? Where did it originate?

Esperanto was designed by a Polish doctor named Zamenhof, about 120 years ago, to serve as a

common language between people who speak different native languages. It was made to be user-friendly!

Although no one has ever been forced to learn it (unlike colonial languages), a few million people around the world have chosen to learn it and communities of speakers are now to be found in over one hundred countries.

3. What are some of the positives of teaching Esperanto over a "normal" second language, such as Italian or French?

It's quicker, about 1/6th of the time needed for those choices, and 1/22th of the time needed for Japanese or Mandarin.

It also offers intercultural contacts in a much wider range of cultures.

And it reduces the time needed to learn those other languages by longer than the 100 or so hours it takes to learn Esperanto.

4. In your own personal opinion, what do you think is the most important advantage that learning Esperanto offers to children?

Bilingualism. Being able to really use a different language is like learning to swim - it gives you access to a different medium and a new dimension of success. After that, you can learn another style, another language, but it's the first bit of making-progress-and-not-sinking which is really pivotal.

5. In your experience, how hard has it been for children to learn?

A lot easier than English! I've taught a lot of kids Esperanto who can't spell in English, but they can spell and read aloud perfectly in Esperanto. That can be so important to them! The hardest thing was remembering new learning for a week between lessons, where that was the case, but "Talking to the Whole Wide World" equips teachers to solve that problem with more frequent reinforcement and use of new learning.

6. What sort of feel do you get from parents of children learning Esperanto?

Generally, surprise and delight at the rate of progress and the early real application of the language!

There have been a handful who were quite attached to the way that French had given them prestige, because they succeeded where others failed, and they wanted that for their kids, too. They didn't understand that setting many kids up to fail, to support the egos of a few, was not really what our schools should be doing. There are plenty of private classes, in complicated languages, for those into exclusivity!

7. Your company Mondeto, how is it travelling? Is there much interest in your product?

Mondeto is growing fast since publication of "Talking to the Whole Wide World" in April this year. We've had colourful and well-attended displays at Education Expos in Sydney, Melbourne, and Brisbane, and presented it to 700 primary principals at their national conference in Perth.

Most of them love the idea of being able to pretty much guarantee that all children in their school will be functionally bilingual in an intercultural language that will stimulate their interest and sense of participation in the world as a whole. They love not having to worry about staff changes and discontinuity and the politics of choosing one national language over another.

Another thing that they appreciate is that there is usually a trade-off between cultural breadth and linguistic competence. I mean, many schools dream of offering Italian or Japanese from kindy to year 12, for the sake of fluency. But it isn't really ideal because 12 years of cultural focus on Italy alone is actually rather unbalanced. And the other thing is that the first 6 months of high school usually repeat everything they learned in primary, for the sake of those who joined late. This is frustrating for everyone and the proportion of children who choose to continue past the compulsory period in this system is tiny - just a few percent.

"Talking to the Whole Wide World" allows children the satisfaction of completing their apprenticeship language learning while learning about many different cultures in primary school and being ready to make the most of whatever fresh language opportunities are offered in high school.

Pre-service teachers at the expos have been really excited to go to their country service (where LOTE specialists are frequently unavailable) equipped to offer an effective LOTE program. They never thought that they would be able to do that, to be part of remedying rural disadvantage that way.

We're talking to a number of universities at present about making sure that all of their graduates in primary education start their service equipped to serve their students in all 8, not 7, of Australia's Key Learning Areas, which include LOTE. The wheels turn slowly, but it looks likely that it will catch on as the usual equipment for new generalist primary teachers in respect of LOTE.

8. Does interest come just from schools or do private citizens like parents show interest, as well?

Some parents take an interest by recommending it to their children's schools and some buy it to use at home. Home-schooling groups have started to see it as a good way to provide skills that the parents didn't have to offer before they started the program. It's quite a social program - lots of games and songs and such, so it is fun to do in company!

9. How do you plan on promoting your company more? Are there any grand plans?

I'm more interested in promoting the strategy than the company *per se* because it is the strategy that gives kids success in language learning, and access to all the other cultures of the world. That's what I care about; doing my bit to equip our kids to run a peaceful planet when there are 10 billion people on it.

As for grand plans, certainly! We are forming a strategic partnership with the Asia Literacy Teachers' Association of Australia (ACARA), three universities and a dozen or so pilot schools to show how this approach provides the flexible delivery and pathways, increasing teacher supply and support and stimulating student demand to study Asian languages, which are priorities of the National Asian Languages and Studies in Schools Program.

The evidence from these studies will help persuade ACARA that "Talking to the Whole Wide World" should be the minimum entitlement to LOTE education for Australian children. LOTE was named as one of the eight key learning areas for Australia because it is important, but, unlike the other 7 areas, it can't be mandated because, until now, it could not be resourced. Schools without a LOTE teacher had to be exempt from providing LOTE education so LOTE alone stayed in limbo - recommended and taught in advantaged schools but not in disadvantaged ones.

"Talking to the Whole Wide World" means that no child needs to settle for less than a working second language.

There is an obstacle in that many LOTE teachers and experts became LOTE teachers because of attachment to a particular language and they have had to fight to defend that language for so long that they resist change without thinking. Others, like Dr Philip Mahnken from University of the Sunshine Coast see the need to do what can be done. As he said to me:

"It seems to me that language education in Queensland, where so often school principals cannot find teachers for specific languages, might be well served if all primary school teachers' degrees included a unit on Esperanto. Even if optional, it would be valuable. I myself would far prefer that "natural languages" were amply supplied and guaranteed. It won't happen. Esperanto is at least a great introduction to real and transferrable language learning that any teacher can have in 100 hours (as opposed to 1400 hours for minimal Chinese, 800 for Indonesian, etc)."

We hope that ACARA will take on board Prof Joe Lo Bianco's advice that "a universal apprenticeship in learning how to learn languages" in primary school will allow students to "successfully transfer such skills to other languages" so that more children will succeed in learning all of the target languages.

10. Where do you expect Esperanto to be in, say, 10-15 years? And your company as well?

I expect it to be a normal part of primary school life, integrated into the classroom and using all of the current technologies. There will be preparatory stuff happening in pre-schools, confident that the basis will be built on. It will be part of their learning about the world beyond Australia and a firm basis for language and cultural specialization in high school and later life.

My little company will be creating support materials, multicultural home-reading books, and music MP3s for a wider range of musical tastes and interests, documentaries about the success of the strategy here and elsewhere, to spread the benefit to the US and other places. "Talking to the Whole Wide World" is already being translated into Spanish, for the South American market, Vietnamese, Indonesian and French, so it will be an even stronger network than we have already.

You can see some of the kids who are already involved around the world at http://www.youtube.com/watch?v=7H4hfuYvU4g

(We wish Phil every success in his quest to win the ACER journalism award!).

Annual General Meeting held at Esperanto House, Sydney, 27 November 2010

President's Report

It has been with great pride and excitement that I have presided over this highly esteemed association during this most important year in its hundred years of existence since its formation in 1911.

What has made this year so special has been the very important partnership that AEA has formed and implemented with Penny Vos' new company, *Mondeto*. It has been through this partnership that AEA has really been able to pursue its most fundamental goal of "spreading the use of the International Language, Esperanto".

Firstly, the prestigious G of 8 (Group of eight Deans of Arts at major Australian Universities) found that after 25 years of LOTE teaching in Australia it was not producing children with a second language. Their report, *Languages in Crisis: A Rescue Plan for Australia*, called for "creative solutions" with the aim of "a significant majority of Australians having a second language by 2020". This indicated that the time was right for Esperanto to take an active role. Secondly, the Hon Kevin Rudd as Prime Minister of Australia, was very keen that more Australian children should learn Asian languages so they will be better equipped to take care of Australian affairs in our own region of the world. Again, Esperanto has the research in place to show that by learning it first, children are subsequently more able to learn an Asian language and succeed at it.

Immediately preceding the AEA Congress in Hobart in November 2008 the Committee and Commissioners of AEA held a Strategic Planning Day to discuss these issues and the following strategies were agreed to:

- We must aim at getting Esperanto into primary schools.
- We should change our publicity emphasis from encouraging people to learn Esperanto to just publicising its existence.
- We should try to find and make use of volunteers to help with doing these things.

As so often happens the time brings up the right person for the task. In this case the right person was Penny Vos. She had the experience and talents in so many areas and the complete conviction of the benefits that Esperanto could bring to children and the world. She had already written *The Australian LOTE*, which shows expertly how Esperanto could be introduced into primary schools by using the present class teachers. It had its first public presentation while we were in Hobart, 2008. It was very well received by Ross Butler, a Tasmanian MP. He had been both a former LOTE teacher and principal of a primary school. He immediately supported its value.

Penny realised that a resource kit for teachers was now urgently needed to help the ideas expressed in Australian LOTE to be put into practice. She immediately started writing *Talking to the Whole Wide World*. This was such a big undertaking for her in every respect that she had to work very hard on it for all of 2009. It wasn't until April this year that the first thousand books arrived in Australia.

All this year Penny, with AEA's financial backing in most cases, has been attending meetings with government officials and academics, who are involved in the decision making about languages that will be accepted into the National Curriculum. She also made presentations at education expos mainly attended by primary school teachers in Sydney,

Melbourne and Brisbane, at conferences of principals of primary schools in Perth and soon in Adelaide, and at many other meetings in universities, schools and other locations.

Penny has prepared a comprehensive outline of what she has done, the achievements gained and the cost of it all to both *Mondeto* and AEA. Named, "Strategic Partnership between AEA and *Mondeto* to have Esperanto taught in Australian Primary Schools" it is an 18-page document, and will be e-mailed to anyone by request.

This has been a wonderful example of how two like-minded groups with a genuine wish to help mankind throughout the world can come together and achieve so much more than either could have done by themselves. Neither could have done it without the other's help.

Even if we are not successful in having Esperanto taught throughout Australia by 2020, 2010 has been a year of far more publicity for Esperanto in Australia than it has ever had before. Also the ground has been well prepared for Esperanto to advance into the second century of Esperanto in Australia in any other ways that members would like to take it.

This partnership with Penny has been greatly assisted by all members of the Estraro, and several commissioners. I would like to especially thank our Director for Education, Jennifer Bishop and our Commissioner for Correspondence Courses, Hazel Green who did the bulk of the proof reading for the kit. Thanks to our retiring Director for Finances, Stephen Pitney, who kept an eye on expenses.

I must sincerely apologise to our two most recent members of the Estraro, Kam Lee and Tim Stackpool, that I have not been able to keep them abreast with all that Penny has been doing and achieving. When you read the Mondeto/Estraro Report you will appreciate why I did not have time, in our 1-hour monthly Skype meetings of AEA, to keep them adequately informed.

Tim Stackpool has brought on board a wonderful amount of media knowledge and has already started to dispatch newsletters to members and those who show an interest in Esperanto, as well as sending out press releases to a host of media outlets. Kam Lee has been writing the agendas and minutes for the monthly meetings as well as trying to improve our AEA webpage. Thank you to both.

The sixth and last member of our present Estraro, Yaw Badu, has been very busy with work and family affairs for the whole of the past year and has not been able to attend Board Meetings. As Director for Utilisation with his main responsibilities being the organising of our Conference and Summer School, he can be excused this year because we are neither holding a Summer School nor running the Conference in 2011. This was agreed so everyone could put all their effort into attending the Jubilee AEA Congress in Adelaide in July, 2011. From the beginning of 2011, Yaw hopes to be available to fulfil his tasks for the next Summer School at International House, Sydney in January, 2012 and the AEA Congress near the end of 2012. Please let us know where we should hold this congress – New Zealand, New Caledonia or Indonesia.

We all enjoyed the beautiful photos of Miranda's wedding in January this year and although we were happy for her that Pasa was able to come to Australia in April, we were very sad to lose her from her long-held position on the Estraro. Tim and Steve have been filling in for that position until we can find another director.

No doubt you all know from my appeal in the last ESK, that we are trying to put a roof on the house that Oliver commenced to build for his family in Zimbabwe, to save that young family from a desperate situation in that country of abject poverty and deprivation. Although I received some response we are still only less than halfway to the amount required. Oliver's children are well educated and are learning Esperanto at present. They could have the chance of helping their country in the future. Please donate generously to save them.

Looking forward to Esperanto being in some schools next year!

Dianne Lukes

New Zealand Esperanto Association

P.O. Box 8140
Symonds Street
Auckland 1035
New Zealand

www.esperanto.org.nz
nzea@esperanto.org.nz
0800 350 781

David Ryan | President
ryangomez@xtra.co.nz
Chris Krägeloh | Vice-President
esk2@esperanto.org.au
Donald Rogers | Treasurer
dc1971@clear.co.nz
Bradley McDonald | Secretary
bradley.m@whoosh.co.nz
Howard Gravatt | Assistant Secretary
hgravatt@ihug.co.nz
Erin McGifford | Committee Member
erin.mcgifford@press.co.nz

NZEA's vision is for everyone in New Zealand to recognise the value of Esperanto as an international language.

NZEA is one of the oldest Esperanto associations in the world, and is responsible for promoting Esperanto in New Zealand, providing learning material, answering queries from the public about Esperanto, and organising the annual *NZEA* conference.

Australian Esperanto Association

Esperanto House
143 Lawson Street
Redfern NSW 2016
Australia

www.esperanto.org.au
www.oceania-esperanto.weebly.com
info@esperanto.org.au
(+61 2) 9319 4775

Dianne Lukes | President
prezidanto@esperanto.org.au
Kam Lee | Administrative Director
admin@esperanto.org.au
Stephen Pitney | Financial Director
financoj@esperanto.org.au
vacant | Dir. of Member Services

Tim Stackpool | Dir. of Promotion
informado@esperanto.org.au
or *servoj@esperanto.org.au*
Jennifer Bishop | Director of Education
edukado@esperanto.org.au
Yaw Ampomah Badu | Dir. of Implementation
utiligado@esperanto.org.au

AEA was established for the promotion, education and use of the international language, Esperanto, in Australia.

AEA aims to make Esperanto available to help with intercultural understanding and harmony, and works to foster co-operation among Esperanto organisations with similar aims.

kie okazis la unua kongreso de AEA en 1911 kaj la UK de 1997.

9 - 17 julio 2011

Jubilea kongresejo:

Universitato de Adelajdo

aea2011kongreso.ning.com

Esperanto Aŭstralio★

100 JAROJ
1911 - 2011